

Aneta Januszko-Szakiel
Karolina Imiołek
Aleksandra Fajfer
Biblioteka
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Źródła finansowania projektów bibliotecznych. Na przykładzie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Słowa kluczowe: projekty biblioteczne, finansowanie bibliotek

Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (KAAFM) istnieje od roku 2000. Pierwsze zbiory były darem założycieli szkoły; zgromadzone i udostępniane w dwóch wynajmowanych pomieszczeniach¹. Obecnie biblioteka zajmuje 2300 m² w kampusie Krakowskiej Akademii. Składa się z Wypożyczalni, Czytelni Głównej, Oddziału Informacji Naukowej i Czytelni Czasopism oraz magazynów, które mogą pomieścić 550 000 woluminów. Zbiory liczą blisko 110 000 woluminów, z czego około jedną trzecią stanowią publikacje obcojęzyczne, głównie w języku niemieckim i angielskim. Biblioteka udostępnia 411 tytułów czasopism w prenumeracie bieżącej oraz blisko 1300 tytułów czasopism archiwalnych. Nowoczesne, ergonomiczne wyposażenie placówki dostosowano również do potrzeb osób niepełnosprawnych. Biblioteka oddaje czytelnikom do dyspozycji ponad 100 miejsc w czytelniach i 48 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu². Podstawowym źródłem finansowania działalności bibliotecznej jest budżet Krakowskiej Akademii. Biblioteka KAAFM dysponuje osobnym funduszem przeznaczonym na działalność wystawienniczą i promocyjną biblioteki. Pochodzi on z budżetu uczelni i pozwala na finansowanie wydarzeń kulturalnych, materiałów promocyjnych i elementów identyfikacji wizualnej biblioteki. Przykładem wykorzystania tych środków jest utworzony w lutym 2012 r. z inicjatywy pracowników Wydziału Politologii i Komunikacji Społecznej oraz biblioteki punkt bookcrossingowy w KAAFM. Projekt koordynują pracownicy Biblioteki KAAFM³.

¹ NAGIĘĆ, M. Biblioteka. W: *Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 2000–2010*. Kraków: Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, [2010]. ISBN 978-83-7571-160-8.

² *O Bibliotece* [on-line]. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego [Dostęp 14.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece>.

³ JANUSZKO-SZAKIEL, A. Bookcrossing jako forma popularyzacji książki i czytelnictwa. *Notes Biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [on-line]. 2011, nr 1 [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny/>.

*Il. 1. Otwarcie półki bookcrossingowej
Fot. Maciej Banach.*

Założeniem kilku edukacyjnych i badawczych projektów realizowanych w Krakowskiej Akademii, a finansowanych ze środków UE, było stworzenie warunków do studiowania dla osób niepełnosprawnych. Na początku 2011 r. biblioteka otrzymała sprzęt komputerowy dostosowany do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących. Nowe stanowisko komputerowe współfinansowała UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego⁴.

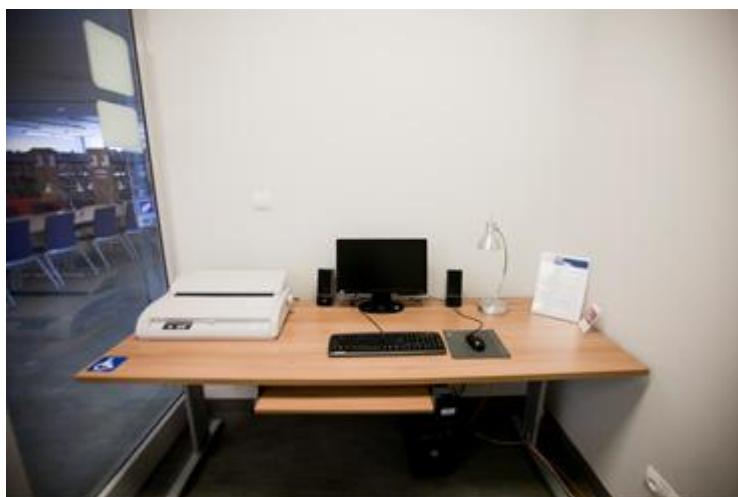
*Il. 2. Sprzęt komputerowy dostosowany do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących
otrzymany w 2011 r.
Fot. Barbara Bogacka.*

⁴ Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2011 roku. *Notes Biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [on-line]. 2012 [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny/>.

Na początku roku 2012, w ramach projektu „Umiejdzynarodowienie Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego” realizowanego w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki, priorytet IV, działanie 4.1, poddziałanie 4.1.1, w Bibliotece KAAFM stworzono dodatkowych sześć stanowisk komputerowych, wyposażonych w urządzenia ułatwiające osobom niewidomym i niedowidzącym korzystanie z materiałów dydaktycznych: trzy skanery, powiększalnik stacjonarny Clear View + PC, drukarkę brajlowską View Plus Max. Komputery wyposażone zostały w specjalistyczne oprogramowanie: syntezytor mowy Loquendo, oprogramowanie udźwiękawiająco-ubrajlawiające JAWS, oprogramowanie powiększające zawartość ekranu – MAGIc. Stanowiska rozlokowane są w następujących miejscach: jedno w Oddziale Informacji Naukowej, trzy stanowiska znajdują się w Czytelnii Głównej, dwa w Pokoju Cichej Pracy.

*Il. 3. Sprzęt komputerowy dostosowany do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących otrzymany w 2012 r.
Fot. Barbara Bogacka.*

*Il. 4. Sprzęt komputerowy dostosowany do potrzeb osób niewidomych i słabo widzących otrzymany w roku 2012
Fot. Barbara Bogacka.*

Wraz z pracownikami Biura ds. Osób Niepełnosprawnych KAAFМ podjęto starania o zawarcie umowy z Akademicką Biblioteką Cyfrową Uniwersytetu Warszawskiego (ABC UW), udostępniającą zasoby przystosowane dla użytkowników niepełnosprawnych wzrokowo⁵. Współpraca z ABC będzie się opierać na wykupieniu zdalnego dostępu do zasobów tej bazy dla studentów KAAFМ. Biblioteka planuje czynnie włączyć się w powiększanie dorobku ABC poprzez skanowanie książek i czasopism, które nie są jeszcze dostępne w bazie. Dostęp do kolekcji ABC UW, dwa profesjonalne skanery oraz papier do drukarki brajlowskiej zostaną sfinansowane ze specjalnej dotacji przyznawanej przez MNiSW w ramach wsparcia studentów niepełnosprawnych⁶. Lata 2010–2013 to okres planowania i realizacji rozmaitych przedsięwzięć w bibliotece KAAFМ, na realizację których udało się pozyskać środki z MNiSW. Wśród przedstawicieli władz uczelni oraz pracowników biblioteki zrodziła się inicjatywa organizacji I Krakowskiej Konferencji Bibliotek Naukowych. Pierwsza konferencja pt. „Książka czy plik, tradycja czy nowoczesność” (4–5 listopada 2010 r.) była finansowana z budżetu uczelni oraz środków otrzymanych od sponsorów.

*Il. 5. I Krakowska Konferencja Bibliotek Naukowych
Fot. Maciej Banach.*

Natomiast II edycja (24–25 października 2012 r.) tejże konferencji, poświęcona zagadnieniom długoterminowej archiwizacji polskiego dziedzictwa cyfrowego, uzyskała dodatkowo dofinansowanie ze środków na naukę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pochodzące ze środków przeznaczonych na naukę. Uzyskane fundusze pozwoliły na zaproszenie zagranicznych ekspertów, tłumaczenia symultaniczne sesji anglojęzycznej, przygotowanie tekstów zagranicznych do publikacji w wydawnictwie pokonferencyjnym oraz przygotowanie identyfikacji wizualnej i materiałów konferencyjnych.

⁵ Akademska Biblioteka Cyfrowa [on-line]. [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.abc.uw.edu.pl/>.

⁶ Wsparcie niepełnosprawnych studentów i doktorantów. W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [on-line]. MNiSW [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/ministerstwo/wsparcie-niepelnosprawnych-studentow-i-doktorantow/>.

*Il. 6. II Krakowska Konferencja Bibliotek Naukowych
Fot. Barbara Bogacka.*

W roku 2012 opracowano i złożono wnioski do MNiSW o dofinansowanie projektu „Repozytorium dorobku naukowego Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego”. Projekt ma na celu stworzenie systemu repozytoryjnego dokumentującego dorobek pracowników naukowo-dydaktycznych KAAFM. W repozytorium będą składowane głównie publikacje recenzowane: monografie, fragmenty monografii, czasopisma naukowe wydawane przez KAAFM, artykuły, podręczniki, materiały konferencyjne, rozprawy doktorskie, nagradzane prace magisterskie i licencjackie oraz raporty z prac badawczych. Głównym celem repozytorium jest promowanie działalności naukowej, badawczej i edukacyjnej KAAFM. Fundusze pozyskane z MNiSW, w ramach realizacji zadań z zakresu działalności upowszechniającej naukę, pozwolą na przystosowanie otwartego oprogramowania DSpace do obsługi repozytorium oraz zapewnienie infrastruktury technicznej.

Najnowszą inicjatywą Biblioteki KAAFM oraz instytucji partnerskich jest przystosowanie otwartego oprogramowania bibliotecznego KOHA do potrzeb wybranych instytucji krakowskiego środowiska bibliotecznego. Krakowskie biblioteki naukowe zamierzają dołączyć do tworzącej się w Polsce społeczności KOHY. Argumentem przemawiającym na korzyść zastosowania oprogramowania KOHA w polskich bibliotekach jest fakt, że oprogramowanie to jest stale rozwijane przez instytucję autorską Kapito Communications dla Horowhenua Library Trust w Nowej Zelandii. Projekt przystosowania systemu KOHA ma szansę wnieść do polskich instytucji bibliotecznych znaczne oszczędności oraz zapewnić niezależność w rozwoju i bieżącym dostosowywaniu oprogramowania do zmieniających się warunków funkcjonowania bibliotek oraz potrzeb użytkowników. Przystosowanie i wdrożenie systemu KOHA powinno poszerzyć wiedzę o systemach bibliecznych przekazywaną studentom kierunków bibliotecznych. Z uwagi na to, że przystosowanie systemu KOHA jest przedsięwzięciem kosztochłonnym, instytucje partnerskie postanowiły aplikować o środki na realizację tego zadania do MNiSW. Zespół interdyscyplinarny ds. działalności upowszechniającej naukę ocenił wniosek pozytywnie. Jednym z założeń projektu jest organizacja konferencji, podczas której zostaną zaprezentowane efekty prac nad systemem,

a wszystkie zainteresowane biblioteki otrzymają dostęp do kodu źródłowego w postaci wypracowanej w projekcie.

Podsumowując — biblioteki uczelni niepublicznych mają równe z bibliotekami uczelni publicznych szanse i warunki ubiegania się o finansowanie realizowanych zadań ze środków zewnętrznych: funduszy unijnych oraz ministerialnych. Warto zatem zapoznać się z zasadami ubiegania się o finansowanie ze środków MNiSW⁷ czy UE lub spróbować pozyskać sponsorów dla naszych przedsięwzięć i projektów.

Bibliografia:

1. *Akademicka Biblioteka Cyfrowa* [on-line]. [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <https://www.abc.uw.edu.pl/>.
2. Biblioteka Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w 2011 roku. *Notes Biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [on-line]. 2012 [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny/>.
3. Finansowanie. W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [on-line]. 2009 [Dostęp 14.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/finansowanie>.
4. JANUSZKO-SZAKIEL, A. Bookcrossing jako forma popularyzacji książki i czytelnictwa. *Notes Biblioteczny Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego* [on-line]. 2011, nr 1 [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece/notes-biblioteczny/>.
5. NAGIEĆ, M. Biblioteka. W: *Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego 2000–2010*. Kraków: Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, [ca 2010]. ISBN 978-83-7571-160-8.
6. *O Bibliotece* [on-line]. Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, [Dostęp 14.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.ka.edu.pl/biblioteka/o-bibliotece>.
7. Wsparcie niepełnosprawnych studentów i doktorantów. W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [on-line]. MNiSW [Dostęp 12.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/ministerstwo/wsparcie-niepelnosprawnych-studentow-i-doktorantow/>.

Januszko-Szakiel, A., Imiołek, K., Fajfer, A. Źródła finansowania projektów bibliotecznych.

Na przykładzie Biblioteki Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. W: Biuletyn EBIB [online] 2013, nr 4 (140), Biblioteki uczelni niepublicznych i ich problemy [Dostęp: 30.05.2013] Dostępny w World Wide Web:

http://www.ebib.pl/images/stories/numery/140/140_januszko_szakiel.pdf. ISSN 1507-7187.

⁷ Finansowanie. W: *Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego* [on-line]. 2009 [Dostęp 14.05.2013]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.nauka.gov.pl/finansowanie>.